

U g e s k r i f t

for

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 30.

Løverdagen den 28de Juli 1860.

4de Marg.

Indhold.

Af en norsk Landmands Dagbog. — Arbeidsbæste og Arbeidsstude. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Af en norsk Landmands Dagbog.

Under ovenstaaende Titel leveres Udbrag af en Dagbog holdt paa en Eiendoms beliggende saa langt fra Christiania, at Fordeleene ved daglig Trafik paa denne By kan opnaaes. Det er ikke Meningen at beskrive Fremgangsmaaden ved de forskellige Jord- og Husflidsarbeider, som talder, hver inden sine respektive Tidsrum. Enskelthederne ved den hele Arbeidsbedrift som Kunst er det Verebøgenes Sag at gjennemgaa. Her gjengives kun Dagens Dont, som den er falden med de Bryderier, Hester eller Hødd, som Landmanden ikke kan lese sig til igjennem Bøger, og som Begynderen først gjør Bekjendtskab med, naar han begynder at praktisere som Gaarbrugger. De Bemærkninger, som Medskriveren nu og da i Anledning af indtrufne Tilfælde kan finde sig foranlediget til at fremkomme med, gjør ikke Fordring paa at optages som Vereftninger; tværtom, hvis Landmænd af modsatte Meninger ønske at gjøre disse gjældende, vil de med Forskielse optages i Ugeskriftet.

Det var en sørgelig Vaar for gode Gaarde med Muldjord og Ler til Undergrund; thi Regnet øsede med korte Mellemrum saa uafsladeligt ned, at der saagodtsom aldrig blev Anledning til at faa Kornet stikkelt i Jorden. Naar man reiser Bygderne med Vermuld igjennem, ser man paa mangfoldige Gaarde Agerland, som maa ligge usaaet over i Aar paa Grund af Beden, og der er vel neppe en Gaard i disse Strog, som slipper fra at fremvise mislykkede Agre i dette Aar. Ganske vist vil Kornavlingen blive meget mindre end i almindelige Aar, da den gode Apling, de skarpe Sand- og Skalbjerregaarde gjør, ikke paa langt nær kan opveie Underballancen; det samme vaade Veirigt forfulgte os til Juli Maanedes Begyndelse. Gressveften kunde under disse Omstændigheder ikke naa den haabede Frodighed. Selve paa drenet Mark har det vist sig, at Drenen kun i sin umiddelbare

Nærhed har været istand til at virke paa Vegetationen. Et Par Allen til Siden stod Engen som paa ubrenet Jord. Hvor Undergrunden er Ler, var det rimeligt, at Drenen i dette Aar kun virkede lidet, thi i Lergrund skal der mere end den blotte og bare Drening til for at bevirke et jævnt og omfattende Vandafløb. Det er Jordens dybe Bearbejdning med Undergrundsplog, som endnu mangler, og uden hvilken der maa gaa mange Aar hen, førend Bandet igjennem Sprekker eller Revner i Dybet kan finde Vej til Drenen.

Veirigtet maa have skremt Folk; thi jeg erindrer ikke at have seet Slaataannen før paa begyndt. Gresset var paa mange Steder allfor flokt til at kunne give tilfredsstillende Hø i Læden, men det sloges dog paa mange Steder, maasse i Haab om ved den tidlige Slaat at erholde saa meget mere Hø. Timoteiengene blev tagne straks de havde stude igjennem, allsaa førend de havde vist Tegnet til Blomsiring. Dette var mere i sin Orden, thi her kan Hø (Efterstet) med Sikkerhed paaregnes, medens naturlig Eng har verre for at flyde skæffeligt i Veiret over den gamle Jastub. Imidlertid har den gamle Klage altid lydt, at man slog og skar for silde. Hvis den paa mange Steder tidlige Høst har sin Marsag i, at man nu vil fravige gammel Uvane, saa var det glebeligt.

7de Juli begyndte Slaataannen her paa Gaarden og begunstigebedes til den 13de af udmærket Veir.

Fra 13de til den 22de var Veiret attor løst og det blev nødvendigt øgte- og dagevis at sette Slaattekarlene til Rodhugst og Veirforbedringer, og Arbeidspligterne til at karde og spinde Uld, for at de Sidste paa denne Maade i det mindste kunde tjene til Kosten. Jeg har fundet det aldeles nødvendig at følge Slaattekarlene de første Dage under Arbeidet, for at paa se forsvarlig Slaat. Iser gjør ofte svenske Arbeidere slet eller sjeledesløst Arbeide. Ofte føres Jaen ikke tilbunds med det samme den settes i Gresset men Arbeideren topslaar saaledes, at Eftermanden, der selv har nok med sin fulde Skaar, ikke kan føre Jaen ind paa Formandens, hvorved en halvt afhugget Rand bliver staaende. Andre hugger ikke fuldt ud saa at Gressstraaer lig et Gjerde bliver staaende illbage; atter Andre følger ikke Bakken, saa at en Del af Bundgresset til Skade for Eieren bliver ubenyttet, og Slaatte-

folket neste Gang, naar Jaen skal føres til fuld Dybde, maa holdes med den gamle Fastub, som skjæmmer deres Redskaber og gjør dem selv greitne og uwillige til at holde Følge med den heldigere Formand. Ifte saa sjelden prøver ogsaa En og Anden paa at fuffe sig frem med halv Skaar. Saaledes hug en Ringerikning forleden Dag 2 1/2 Tomme af sit Dyr for at slippe at tage fuld Skaar. Da jeg straks efter under Slaatten greb ham i halv Skaar, svarede han ganske koldblodig, at det ikke var hans Skyld, men Drevets, som var saa kort. I det Hele søger Slaattemanden at forsvare sin mindre gode Slaattemaner til det Yderste. Man maa derfor gaa med ham og paapege skarpt Misgrebene og tilholde ham straks at rette dem. Mange retter dem da. De, som ikke kan eller vil det, bør straks faa Afsted.

De foregaaende Aar er Bryner altid indkjøbt for Gaardens Regning og overgivet Følvene til Brug; men kort Tid efter har snart den Ene, snart den Anden under Slaatten laant Bryne af sine Kammerater, hvorved undertiden hele Reffen har standset med Arbeidet; thi hver Gang en Enefte bryner, finder hele Styrken pludselig samtlige Jaer skjemme. Denne Gang fastsattes derfor, at hver Mand skulde selv skaffe sig Bryne. Naar han ved endt Slaataan fremviste dette for mig i brugt Stand, saa betalte jeg ham, hvad det havde kostet; kastede han det bort, saa tabte han Erstatningen. Hidtil er det Forønskede opfyldt. Hver Mand passer sit Bryne og Slaatten afbrydes ikke i urette Tid.

22de. Det ugunstige Høveir i forløbne Uge var Skyld i at en Snes Skippund Ho laa usaaet Nat til Søndag. Skulde nu Ulykken vere ude ved at der efter Torveir Søndag kom Regn Mandag, saa vilde det usaaede Ho blive udluget og bortskjæmt. Det blev derfor betydet Følvene at saate det Søndag Eftermiddag. Jeg omtaler dette, fordi det giver Anledning til at ytre nogle Ord om det saa ofte bestridte Søndagsarbeide.

I Regelen skal intet Arbeide foretages paa Hviledagen; men naar der er Spørgsmaal om at redde Gods, som skal tjene Menneffer eller Dyr til Livsophold og Naturforholde har hindret dette Arbeide fra at udføres Lørdagen, saa betenker jeg mig ikke paa at lade et Redningsarbeide udføre, hvor Opsættelse vilde vere at forspilde Herrens Gaver. Saadanne Tilfælde indtreffer ikke sjelden i Slaat- og Skuraan. I nærverende Tilfælde vilde jeg ikke hørt Høet ind paa en Søndag, om det havde været ladetort. Oplagt i Saater kan det paa denne Aarstid nok afvente Godveir paa efterfølgende Søndage, men havde det været Ho sent paa Esteraaret, som var fjoretort, saa havde jeg taget det paa en Søndag; thi om Høsten er hver Godveirsdag dobbelt kostbar, fordi den ikke ofte gjentager sig. Naar en Mand har lovtort Korn og godt Veir Lørdag, men han foretrekker at lade Følvestyrken skjere Lørdag, fordi han uden Anstodighed kan føre Korn Søndag — derimod ikke

skjere det — saa handler han som en Filur og hans Kornbergning bliver da Helligdagsbrøde. Men saa udspekuleret er vel Ingen. I det Hele taget har nok Følket sund Sans hertilands for hvad der bør eller ikke bør gøres paa Hviledagen, og naar Husbonden klart forelegger sine Arbeidere Arbeidets Mening og Natur, saa møder han neppes Modstand hos dem. Mine Føll paatalte af sig selv Nødvendigheden af Saating Søndagen efter derefgaaende Dages Regn. Kun en Pige fra Ringer Sogn fandt jeg om Eftermiddagen i Kjøkkenpeisen med Henderne i Skjodet. „Hun var nok af en anden Tro,“ forklarte Husholderken, „og derfor var hun nok undskyldt for at arbeide om Søndagen.“ Jeg forklarte Pigen at jeg havde givet hende Kost i 3de foregaaende Dage uden at have Gavn af hende, og at det derfor var urigtigt, at hun modsatte sig et Nødvendighedsarbeide nu, ligesom jeg gav hende Lov til at gaa. Nu vilde hun endelig arbeide. Om Aftenen erfor jeg at hun alligevel ikke havde gjort noget, ligesom at Formanden besværede sig over hendes tilforn udførte Dovenstab. Da en Landmand aldrig er tjent med Føll, som tror at 6 Dages Dovenstab er udføret ved at hvile paa den 7de, saa maatte ogsaa hun affebedes. Dermed opsattes imidlertid til Mandag Morgen, for at hun ikke skulde faa benytte Mellemtiden til at gjøre Spektakel blandt Gaardens Føll. Den almindelige Landmand er hverken kaldet eller oplagt til at have med Tjenerne at bestille, som lider under sekterisk Tryk, og han bør derfor straks vise dem fra sig, at ikke andre svage Sjæle skal smittes af Trolddommen. 23de. Mandag styrtregne de det.

(Forsettes).

Arbeidsheste og Arbeidsstude*).

Landmandens Trædyr er fortrinnsvis Heste og Stude. Hvilket af disse to Dyr bør man foretrække?

Hvis vi for at løse dette Spørgsmaal spørge om Skif og Brug i Landvæsnet, vil en mærkelig Kjendsgjerring i Begyndelsen forbause os, at nemlig Hesten i Almindelighed er fremherskende i de intensive, rige og virksomme Agerbrug, som stræbe efter Maximum af Afgrøde, og som af den Grund indskyde den størst mulige Kapital og Gjødningmængde i Driften af Jorden, — mens Studen viser sig som det mest almindelige Arbeidsdyr ved de extensive Agerbrug, som kun benytte en Del af Jordens Produktionssevne, anvende liben Kapital og hoste i Forhold til deres ringe Indsats. En anden Kjendsgjerning overrasker os ogsaa, nemlig den, at i Almindelighed det lille eller saakaldte parcellariske Agerbrug, hyppigere anvender Studen end Hesten.

* Af Lecouteur's „Grundsætninger for det fremadskridende Agerbrug.“

Betragtet fra sit mest almindelige Synspunkt faaar Spørgsmaalet om Arbeidshesten og Arbeidsstuden Indflydelse paa selve Agerdyrkningsstykket.

Svorledes er Forholdene nu i de Lande, der er bekjendte for at staa tilbage i Udvikling? Der have vi lerede Jorder, som ere vanffelige at bearbejde, og mere eller mindre udyrkede, Jorder, hvor Plogen møder Stenmasser, Rodder og en uigjennemtrængelig Undergrund, og hvis sædvanlige Fugtighedstilstand gjør dem utilgjængelige en Del af Aaret, — stærkt hældende Jorder, hvis ujævne Overflade gjør Plojninger og enhver anden Bearbejdelse uvisdommelig. Der have vi saavel inden i som udenfor Gaardene naturlige Veie, hvor Hjulene synke i indtil Nævet. Fremdeles er Foderet af en slet Bestaandighed og daarlig hofstet, Befolkningen er dørft og synes paa en Maade at have afskænket Dyrene sin raske Bevægelse, til Gjengjæld for at de dele dens Arbejde. Undertiden træffe vi endog, ligesom for at forværre Situationen, et usundt Land, som er farligt for Alt, hvad der ikke hører hjemme der, saavel Dyr som Mennesker. — Kort sagt, overalt en Tingenes Tilstand, som er til Hinder for Organisationen af et hurtigt Arbejde eller for Anvendelsen af Trækdyr, som paa Grund af deres særegne Kropform vilde drive Operationerne med Kraft.

Som det er let at indse, er Studen den tvungne Drevffeder i det Agerbrug, som besindrer sig paa dette Standpunkt. Dette Dyr skaber bestandig en Værdi. Naar den er forspændt, bestaar denne Værdi i Arbejde, naar den hviler, i Kjød. Kommer endelig Hvileperioden som fremkalbes ved Regn, Sne, Torke og Frost, forandres Studens Rolle; fra Arbeidsdyr bliver den producerende Dyr. Den er i Ordet fulde Betydning et Dyr med dobbelt Bestemmelse, som ikke taber i Værdi, fordi det bliver gammelt, og folgelig ikke kræver en Amortisationskapital, bestemt til at erstatte det. Arbejder den, er der Intet, som standser den; er der et vanffeligt Stykke Wei at komme igennem, gaar den uden Frygt i indtil Bugen i den løse Jord. Støder den paa en Rod eller en Sten, standser den, hvis Modstanden er altfor stor, forskjellig fra Hesten, der standser ved den første frugtesløse Anstrængelse, og den sætter sig igang igjen, naar dens Leder har fjernet Vanffeligheden. Er der Tale om at stige ned af en steil Skraaning, lader den sig glide, om at arbejde sig opad en Skraaning, trekker den jevnt til bestandigt. Dnster man forreft Plojning, trukkert efter en Snor, lige dyb overalt, med lige hoi Rygninger, med ensformig vedligeholdet Relief, saa er det af Studens Laalmodighed og langsomme Gang at man maa forlange det.

Endelig som afgjorende Grund for alle Landmænd, som ikke er deres Stilling yorne eller idetmindste er tvungne til at folge en intensiv Dyrfemaade, kan endnu anføres, at Studen holdes uden store Omkostninger. Hvad enten den opdrættes paa de fælles Væter i Sko-

vene og paa Græsgangene, eller den kjøbes for eller efterat den er udvoret, altid koster den mindre end Hesten og kan sælges efter at have arbejdet flere Aar.

Lad os nu henflytte os til disse Egne med daarlig Agerdyrkning, hvor Delingen af Jorderne er en Virkning, ikke af Jordens Frugtbarhed og den livlige Omsætning, men af Befolkningens Forøgelse paa Stedet, samtidig med, at den er berøvet Veie, Afsetning og Kapitaler, hvorfor den forbruger alle sine Produkter in natura. Der ville vi endnu finde Studer. Og hvorfor?

Her vil man, foruden Mangel paa Kapital, endnu stærkere end i et stort Agerbrug komme til at føle Indflydelsen af Mangel paa regelmæssigt Arbejde. Imedens at ved enhver nogenlunde stor Gaard Anvendelsen af det Princip at dele Arbejdet tilstøder at antage et specielt Personale til at passe Arbejdsbyrene, maa derimod ved det parcellariske Agerbrug Manden selv tilligemed sin Familie gjøre Alt. Paa en og samme Dag maa han ofte kjøre Gjødning om Morgenen, derpaa pløje, tilsaa og harve et og samme Stykke Jord. Saa skal der kjøres til Torvet, Kornet skal meies, opbides og trækkes. Det tilkommer Manden at sørge for alle disse forskjellige Arbejder, og for at det kan blive udrettet maa han undertiden lade sine Arbejdsdyr hvile. Her maa altsaa Jordbrugeren gjøre Alt; noget specielt er ikke hans Beskjæftigelse; folgelig er det af Bigtighed, at det Dyr, som staa ham bi i denne bestandig verlende Beskjæftigelse, selv heller ikke er noget specielt, et Dyr med en enkelt Bestemmelse, et Arbejdsdyr alene. Det er tilstrækkeligt at sige, at alene Studen er mulig; thi kun den kan staa ham Udbytte af den Hviletid, som en saadan Tilstand af Agerdyrningen skaffer ham.

I et intensivt Agerbrug findes der andre Fornødenheder, andre Hjelpekilder. Hæderspladsen tilkommer derfor med Rette Hesten. Og hvorfor?

Fordi det intensive Agerbrug, tilskyndet ved Afsetning og understøttet af Jordbund og Klima, fordrer og kan betale et Arbejde, som er lige virksomt hele Aaret igennem; fordi det er dets Lov og dets Interesse at gaa rask fremad; fordi det, da det betaler sine Arbejdsfolk dyrt, er nødsaget til at betro dem Dyr, som kunne arbejde raskt; fordi dets Veie er vel vedligeholdte; fordi Agerjorden er mere muldet, bedre ryddet for Stene og dybere behandlet, og derfor lettere at bearbejde; fordi endelig dets omhyggelige Arbejde fordrer Behændighed og Hurtighed. Dette Agerbrug foretrækker derfor Hesten, trods den aarlige Amortisation af 16 til 17 pCt., som rammer dette Dyr fra 6 Aars Alderen. Denne Amortisation generer kun lidet, naar blot ved Regnskabet Slutning Hestens Arbejde skaffer et Overskud af mere end 16 til 17 pCt. i Indtægterne. Det forholder sig i Agerdyrningen med Hesten som i Industrien med disse fuldkomne Maskiner, som kræve en anseeligere Drifts-

og Vedligeholdelseskapital, men som, da de arbejder under Vilskaar, som er gunstige for en stor industriel Virksomhed, opveie Ulemperne ved deres Beføstninger med Fordelen af en hurtigere, mere udstrakt og økonomisk Fabrikation.

Altsaa kan Spørgsmaalet betræffende Studen og Hesten, naar man betragter dets Yderpunkter, sammensættes paa følgende Maade: Der gives Arbeidsdyr, som kun give eet Udbytte, nemlig Arbejde, og andre, som give to Slags Udbytte, nemlig Arbejde og Kjøb. De første afstige i Værdi med Alderen og forbruge uden at producere Noget, naar de ikke arbejder; man maa altid amortisere dem og undertiden ernære dem uden tilsvarende Erstatning. De sidste behøve ikke at amortiseres og forandre altid deres Foder, enten til Arbejde eller til Kjøb. Hesten henhører til den første Kategori, Studen til den sidste. Derfor passer Hesten til de Agerbrug, som er tilstrækkelig rige til at indføre en principmæssig Deeling af Arbejdet og til at staa deres Arbeidsdyr en varig Beskæftigelse, medens Studen en virkelig Antipode til Hesten, passer der, hvor der finder Afbrydelse i Arbejdet Sted, hvor alt Arbejde og al Forsørge er vækkelig, Foderet middelmaadigt, Jorderne udstykkede og Afsetningen kun ringe. Deraf følger sluttelig, at et forbedret Agerbrug maa medføre Fjernelsen af Arbejdsstude og Udvidelsen af det Areal, som bearbejdes af Hesten. Man maa blot ikke ved denne Ombytning gaa for hurtigt, ikke hurtigere end Samfundets Fornødenheder og Hjælpekilder udkræve.

Studen er kaldet til mere og mere at påvirkes af Slagteriernes Tilvækning, medens Hesten er bestemt til at forædles, til at sætte hele sin Kropform i Samklang med de nødvendige Følger af et mere hurtigt Aeraide. Paa denne Maade er Alt sammenfjædet i et Lands almindelige Økonomi; saaledes vil med Hensyn til Hestespørgsmaalet en Forbedring af Jorden og af Veienes Tilstand selvfølgelig medføre Forøgelsen af Racer, som paa engang ville være fordelagtige for Landmanden; for de Millitære i Henseende til Kavalleriets Remontering og for Befordringsvæsenet. Til hvad Nytte vare disse Heste med uregelmæssig Kropform, hvis tunge Gang var beregnet paa Modstanden af de seje og slet bearbejdede Jorder? Alle disse Racer have uden Tvivl havt deres Berettigelse; men vi gjentage det, de er kun Virkninger af forbigaaende Aarsager, og derfor maa de i Almindelighed og under Indflydelsen af andre Aarsager forandre deres Form og søge at opnaa denne Fodraphed, som udgjør en af de første Fornødenheder for et fremfremmet Agerbrug.

For at de mest fremtrædende Sider af Spørgsmaalet betræffende Hesten og Studen kunde træde klart frem, have vi fra først af betragtet det i sine to Yderligheder, hvor Afgjørelsen af, hvilket Dyr der er at foretrække, ingen Tvivl er underkastet. Nu ville vi betragte de talrige mellem-liggende Situationer, hvor Arbejdet udføres dels af Heste, dels af Stude.

Hvert Dyr udøver da sin specielle Virkning. Pløiningen, Grundbearbejdelsen, de anstrængende Arbejder og de indvendige Kjørsler ere Studens forbeholdte. For Hesten bliver der altsaa kun al udyndig Kjørsel, Jordens Slutningsbehandling, at harve og tromle den, at trække Saa-maskinen, Hækken, Hoppelougen, og endelig alle de Arbejder, som kræve Behændighed og Fodraphed.

Dette System frembyder store Fordele, især i Begyndelsen af et fremstridende Agerbrug; som f. Ex. i Grignon Aar 1828. Man maatte forbyde Jorden, befri den for Stene, opdyrke den, bygge Landeveje; man maatte odelægge Rødder og skadelige Græsarter; Alt talte da Studens Sag. Senere afløste en ny Tüingens Orden alle disse Vanskeligheder; Hesten steg i Betydning som Trækdyr, og Antallet af Stude formindskedes i samme Forhold. Hvad er mere naturligt? Viser Arbejdsdyrenes Historie i Grignon os ikke paa et begrænset Areal den Omvæltning, som foregaar i det Store paa den dyrkede Del af Europas Overflade! Arbejdsstudens og Arbejdshestens respektive Betydning er upaatvivelig paa det Næreste knyttet til Spørgsmaalet om Jordens Forbedring paa den ene og nye Afsætningskilder paa den anden Side.

Hvad der mest taler imod Hesten er den Amortisation, som rammer den. Nu vel, denne Amortisation kan undgaaes, thi ogsaa Hesten kan blive Arbejdsdyr og producerende Dyr paa engang. Denne dobbelte Rolle spiller Hoppet i de Lande, hvor man opdrætter. Man maa i dette Tilfælde ikke betragte Følhoppen som et simpelt Trækdyr; man maa faa den, lade den hvile sig tilstrækkelig og ikke frygte for at sætte det dobbelte Antal Heste for en Ploug eller Arbejdsvojn. Det er ikke Følhoppens Sag at gjøre usædvanlige Anstrængelser eller Kraftstykker.

Man søger saameget som muligt at lade Tiden for Høllenes Fodsel falde sammen med Hvileperioden i Agerdyrkningsarbejderne og med Fremspiringen af det første Græs. Derfor har man talrige Fødsler fra Mai Maaned af; hvorved det bliver muligt at benytte den Tid, hvor Agerdyrkningsarbejderne saagodtsom hvile, til at staa Følhopperne, som ere vidt fremme i Drægtighed, den fornødne Ro; tilmed har man det første grønne Foder til at lade Følhopperne afgræsse.

Anvendelsen af Kjør til Arbejde er fremfor Alt en speciel Hjælpekilde for det lille Agerbrug; thi her behøves især Herrens Tilsyn. Mælkekoen, som hvert Aar er i drægtig Tilstand, fordrer netop af denne Grund en Omhu og Pleie; som i de allerfleste Tilfælde næsten kun kan gives den af dens Eier. Ved at betro Kjør til Dagleiere løber man megen Risiko, hvoraf den mindste er Formindstelsen af Mælk, Rastning og Saar. Naar man hertil føier Nødvendigheden af en større Mængde Tjenestefolk og den Ulempe ofte at mangler Trækdyr, naar man mest trænger dem til, saa vil man kunne indse, at et stort Ager-

brug, som er bundet til regelmæssige Arbejder, ikke kan og ikke bør regne paa Kjør som Trækdyr uden i en høist indskrænket Grad.

Man har ogsaa foreslaaet at anvende Tyre, forsynede med en Ring i Mullen, hvorved man skulde styre dem. Intet er bedre, men dog paa den Betingelse, at det blot er Hjelpe=Forspænd, der skulle danne en Reserve og ere vænnede til et specielt Arbejde. Paa denne Maade anvendes Tyrene i Grignon med Fordel til at kjøre Grønt, et Arbejde, som vilde drage den egentlige Besætning bort fra dens ordinære Bestjæftigelse, men som udført af Tyre frembyder den Fordel, at gjøre dem mere lærvillige og at skaffe dem et udmærket sund Bevægelse. Paa samme Maade kunne ogsaa Kjorene anvendes, tillige med Ungkvæget, som er ved at vore til.

Arbejdshestens Fodring er sædvanlig baseret paa Hø, Havre og Halm. Saaledes giver man en Hest paa 1000 til 1200 Pund levende Bøgt følgende Mængde: Havre (som veier 139 Pb. pr. Lb.) $\frac{1}{3}$ Skp. daglig, eller 32 Lb. aarlig, Hø 16 Pb. daglig, eller 6000 Pb. aarlig, Halm, tilbets Stroelse, 10 Pb. daglig eller 3650 Pb. aarlig. Altsaa Ækivalentet for 28 Pund Hø pr. Hoved hver Dag, og for hvert Centner levende Bøgt omtrent 3 Pund daglig.

Om Vinteren erstatter man undertiden endel af Havren og Høet ved 10 til 12 Pund Gulerødder eller Hestebønner.

Om Foraaret fra 15de Mai til 15de Juni, hvor Arbeidet formindskes, kan man gjerne give Hestene Græs. Den daglige Ration for hvert Individ er da $\frac{1}{3}$ Skp. Havre og 60 til 80 Pund Græs, i Begyndelsen blandet med Halm eller tørt Foder, siden ublandet. Hvis de havde fuldkommen Hvile, vilde Havren blive aldeles sat tilside og man vilde give dem en Smule udbledt Kld. En Maanedes eller 6 Ugers Grønsfoder er meget gavnligt for Hesten; denne Leve=maade forfrister den.

Visse Heste faa daglig omtrent 1 Skp. Havre og 20 til 24 Pb. Hø. Dette er en Fodring, som kun passer paa Heste, der gjøre Tjeneste ved Jernværkstedet f. Ex. i Egne, hvor Kullebrug stæder Sted.

Arbejdsstudenens Fodring. En god Stud af Morvandel=Racen*) af en Bøgt paa 1300 Pund modtager daglig Ækivalentet for 30 til 36 Pb. Hø, saaledes fordelt:

Vinter	Hø	20 til 24 Pb.
	Runkelroer eller Potetes 60 til 70 —	
Sommer, Grønt	Halm	10 Pb.
		80 —

og mere endda.

Forholdet mellem Antallet af Arbejdsdyr og det dyrkede Areal. I Kornfortiernes Region, den tempererede Zone, hvor man regner paa 250 til 300 Arbejdsdage i Aaret, antager man, at der behøves 1 Hest til hver 100 Maal dyrket Areal (Ager eller Eng). Altsaa for 250 Maal en Besætning af 2 Percherons=Heste eller en der=

til svarende Kraft, der alt som det træffer sig gjør Tjeneste ved selve Dyrkingen eller ved Kjørsel. Man forudsætter ved dette almindelige Exempel, at Jorden er i god Kulturtilstand, saa at en Ploug, forspændt med to Heste, i en Dag paa 10 Timer kan pløje 3 til 4 Maal ved første Pløining til en Dybde af $9\frac{1}{2}$ Tomme, og et Areal af 4 til 5 Maal ved anden Pløining til en Dybde af $5\frac{1}{2}$ Tomme. Man forudsætter endvidere, at Jorderne ikke nogetsteds have mere end 4800 Fods saagodtsom horisontal Afstand fra Bygningerne, at disse ligge næsten i Midten, at Eiendommen forbruger sin Fodermængde: in natura, og at folgelig al ubødvendig Kjørsel indskrænkes sig til Kornets Transport til Markedet.

Naar der er Tale om blandet Besætning, regner man i Almindelighed 5 Stude af Morvandel=Racen eller en tilsvarende Kraft paa 4 Percherons=Heste.

Indlandet.

Christiania. D. D. M. M. Kongen og Dronningen, samt Prindsesse Louise ankom hertil i Mandags (d. 23de). I Torsdags (d. 26de) afreiste S. M. Kongen til Thronhjelm med Extratrain paa Jernbanen til Gidsvold, hvorfra Dampskibet Skibladner benyttes til Lillehammer. Den 27de fortsattes Reisen til Kongsvold og den 28de til Thronhjelm. Hds. Maj. Dronningen og Prindsesse Louise afreiste herfra den 31te d. M. paa samme Maade som S. M. Kongen til Dier Præstegaard. Den 1ste August til Tostemoen, den 2de August til Dydals Præstegaard og 3die August til Thronhjelm. D. R. K. S. Prindserne Oscar og August agte ligeledes at indfinde sig ved Kroningen i Thronhjelm.

— Forhenværende Statsraad Grilken er afgaaet ved Døden, Natten til den 25 d. M.

— Cand. mineral. Lasse Dahl har faaet Patent for 8 Aar paa en af ham opfundne Methode at uddrage Nikkel og Kobolt af Magnetsis og Svovlsis.

— Morgenbladet for 25de d. M. indeholder en Afhandling om Bøvsforhødet hos Kjør, hvortil vi tror at burde henvisse Landbrugstidendens Læsere.

— Ved Egl. Res. af 11te d. M. er bestemt 1) at Departementet for det Indre bemyndiges til at ordne det Fornødne til Gjennemførelse af sidste Stortings Beslutning om Bevilgning til Dyrettelse af Stambjorder af Kvæg og Dylærelse af Kvægrogtere, samt til Dyrettelse af Stamskæfeter. 2) At det uanset det i Plakat af 15de October 1846 indsejldte Forbud mod Indførelse af Hornkvæg fra England og Skotland tillades derfra i indværende Sommer, under Jagttagelse af saadanne Forsigtighedsregler, som af nævnte Departement foreskrives, indført saadant Kvæg, der for Statskassens Regning af Agronom Lindeqvist maatte blive indkjøbt som Stamdyr.

Mosk. I forrige Aar faldede Smaalenenes Amtsformandskab blandt Andet følgende Beslutninger: 1) Der vælges en Komité af 3 Medlem-

*) Fra Eggen Morvan paa Grændsen af Bourgoane.

mer, et for hvert Fogderi, for i Forening med Amtmanden, forsaavidt han dertil er villig, at afgive Betænkning om Oprettelsen af en Laane-Indretning for Smaalenene, og i Tilfælde at afgive Forslag til Statuter for samme. 2) Amtet anmodes om, naar nævnte Forslag er udarbejdet, at indhente de specielle Formandskabers Erklæringer, hvorefter Sagen om muligt vil blive at forelægge næste Amtsforsandskab. 3) Den i Anledning af Laaneindretningen nedsettendes Kommitte bemyndiges til at Amtskommunens Midler at anvende et Beløb af 100 Spd. til Erhvervelse af fornødne Oplysninger samt til fornøden Kyndig Assistent. Humlekær, Bjerke og Haslum valgtes til Medlemmer af Kommitte. I nærværende Aars Amtsforsandskab toges denne Sag atter under Behandling. Kommitte havde vel endnu ikke fuldført sit Hverv; men fremlagde en Betænkning fra Sagsfører Sverdrup, ledsaget af Udkast til to forskellige Laane-Indretninger. Amtsforsandskabet fattede derefter følgende Beslutning: Amtsforsandskabet finder, at den Mangel paa Udgang til Laan mod betryggende Sikkerhed, som for Tiden synes at true med at vilde bringe alvorlig Forstyrrelse i Landbonæringens Forholde, har Krav paa, at Amtsforsandskabet søger at bidrage til at finde Midler for at denne Mangel om muligt kan blive afhjulpen. Det henstilles derfor til den af førre Amtsforsandskab nedsatte Kommitte til Afgivelse af Betænkning om Oprettelse af en Laane-Indretning, atter at tage denne Sag under Behandling og at forelægge den for næste Amtsforsandskab, efterat de specielle Formandskabers Erklæringer angaaende samme ere indhentede. Til Bestridelse af Omkostninger ved sagkyndig Assistent for Kommitte eller dens Medlemmers maaske nødvendige Ophold i Christiania bevilges 200 Spd. foruden de forhen bevilgede 100 Spd.

Nedenæs og Nohygdelagets Amtsforsandskab har fattet Beslutning om at der bør indrettes 2 Distriktsfængsler for Amtet, nemlig 1 ved Arendal og 1 i Hordnæs Sogn.

Fra **Skien** meldes at Bratsbergs Amtsforsandskab sluttede sine Forhandlinger den 4de Juli, hvis Hovedresultater var, at der vedtoges udlignet paa Amtets 53,674 Skylddaler 84 $\frac{1}{2}$ s; til Witvassenet 8000 Spd., til Amtets almindelige Udgifter 13,661 Spd. 75 $\frac{1}{2}$ s, og til Revision af Udgifter ved Blodgangsepidemien 2,269 Spd. 11 $\frac{1}{2}$ s, eller tilsammen 23,030 Spd. 87 $\frac{1}{2}$ s hvilket giver 1 Spd. 90 $\frac{1}{2}$ s pr. Skylddaler. Naar hertil lægges 64 $\frac{1}{2}$ s pr. Skylddaler til Refusion af det hele Lands almindelige Veindgifter i 1859 — saa udgjør dette tilsammen 2 Spd. 34 $\frac{1}{2}$ s pr. Skylddaler, hvortil kommer de flere smaa Udgifter, som ogsaa aarlig lægges paa Matrikulskylden, samt hvad de specielle Kommuner have paataget sig i 20 Aar at udrede til Kanalanklægget, foruden hvad der af hver enkelt Kommune maa udredes til Bestridelse af dets egne Kommuneudgifter, hvoraf Udredelsen til Skole- og Fattigvæsenet hver for sig, især sidstnævnte er temmelig trykkende. — Amtsforsandskabet bevilgede Intet iaar til Distriktsfængselsvæsenet, derimod indgik det paa, under fornøden Reservation, for Halvdelen at deltagende med Skien i Udgifterne ved Opførelsen af en

midlertidig Bro over Damsfossen, under Betingelse at Passagen derover bliver fri og at denne Halvdel ikke overskrides 400 Spd.

Amtsforsandskabet vedtog endvidere med 15 mod 6 Stemmer at bemyndige Amtmanden til under Amtets Garanti at optage af Kongsbjergs Solværks Driftsfond et Laan af 12,000 Spd. til Fuldførelse af Kanalen, mod at denne Kapital søges dækket ved Kanalafgifterne, samt under den Betingelse, at Amtskommunen ikke derved har paataget sig, at yde yderligere Tilskud eller Forpligtelse til Kanalens Fuldførelse.

Stavanger den 16de Juli. Hele den foregaaende Uge havde vi Opholdsveir, saa at det er gaaet hurtigt fremad med Høindhøstningen, og iaar faar man baade meget Ho, og det som hidtil er kommet ind, er godt. Da Veiret nu er bleven dygtig varmt, have ogsaa Ugrene taget sig godt op. I dag er det desværre atter begyndt med Regnveir, en høist slem Omstændighed for Hoet, hvoraf meget nu ligger ubej; men vi skulle haabe at det ikke bliver af lang Varighed.

Orlandet og Bjugn, den 16de Juli. **Ulv** (her kaldet **Varg**) har fra i Vinter været seet i Mængde paa forskellige Steder i disse Præstegjelde. Saalænge Vinteren varede, bevirkede de mange Udgifter af døde Kreaturer, især Faar, som i Vinterens Lob styrte, at den blev temmelig hjemholdt. Her eksisterer den uhyggelige Skik, at de styrte Dyr i Regelen kastes ud paa Moddingerne istedetfor at nedgraves. Bant til fra før af at finde Føde var det at forudsæ, at naar Kreaturerne kom ud paa Græsgrangene, vilde Ulven gjøre Skade paa Buxkapen, en Forudsætning, som heller ikke slog fejl, idet her begyndtes med en slem Udælgelse af Smaafæ (Faar og Geder); derefter gjaldt det Føl og Ungfæ, og er det nu kommen saa vidt, at Ulven dræber Kjør og vorne Heste. For Dieblicket ved man af, at foruden Smaafæet har Ulven dræbt: i Mai Maaned i Næs Sogn 3 Kvier i Bjugn 1 Ko; i Juni Maaned i Bjugn 1 Hest 1 Uar, i Skjorn 1 Hoppe 2 Uar, paa Orlandet 2 Føl; i Juli Maaned i Næs 1 Føl, 1 Hoppe 8 Uar, 1 Hest 12 Uar, i Bjugn 1 Hest 1 Uar. Da her er Uden Anledning til Jagt, findes kun Faar, der forstaar at flyde, og Jngen har gjort Jagt paa Ulven, saa den uforstyrret faar vedblive at ødelægge Kreaturerne. Naar undertages, at Kommandersergeant Graning paa Hølland i Bjugn har dræbt 4 Ulvunger, vides Jngen i dette Aar at have fanget eller dræbt nogen Ulf her. Af Formandskaberne vil ved først afholdendes Møde werde foreslaaet og formentlig blive bevilget extraordinære Skudpenge for Ulve i Hensigt om muligt at faa udenbygdes Skytter, hid for at gjøre en brat Ende paa Ulvevæsenet.

— Af Sild er der hidtil fiske nogle og tyv Tønder med Not i Jmsterfjorden. Det var Midtidsild; den blev strax optagen og saltet samt afsat til Husbrug inden Distriktet. Om Laxefiskerit kan siges, at det har været meget jævnt og a først ud i Slutningen af Juni fikket den største Mængde. Prisen paa roget Lax har i Negekn været 7 $\frac{1}{2}$ pr. Mark.

Levanger, den 19de Juli. Vi har fremdeles

et gunstigt Veir til Høst især for Slaataamen, som derfor ogsaa drives med den største Kraft; den rige Høstling er allerede for en Del bragt i Hus. Dette gjaelder efter vor umiddelbare Kundskab om Byens nærmeste Omegn, men efter paalidelig Beretning er det samme ogsaa Tilfældet paa de øvrige Steder i Amtsdistriktet. Vi vil som Exempel nævne Skogns Markebygd, der ligger assides, og i Almindelighed, men ganske urigtigt, er bleven betragtet som en Hjeldegn, ogsaa der staar Ulger og Eng saa lovende, som trods noget andet Sted; denne vakre Bygd har en udmærket god Jordbund, og Dpfløderne, der har vidst at gjøre denne frugtbringende fra den Tid de blev selvriere — for en 20 a 30 Aar siden var de nemlig saagodtsom Alle Bygelmænd; man har ogsaa der nu faaet udmærket gode Veie, til hvis Vedligeholdelse der findes en sjelden god Veislyd. Bygden har ogsaa megen Skov, der i de sidste 2 a 3 Aar imidlertid tildeels er bleven hjemsogt af en Plage, som paa disse Kanter for var ukendt, idet Træerne belægges med et Insekt, som Almuen der kalder „Skappen,“ et Navn det med Rette tilkommer, eftersom det ødelægger Træerne saaledes, at de absolut maa sælges inden et Aar, hvis de skal blive tjenlige til Andet end Brænde. Denne Plage skal ogsaa have vist sig paa enkelte Steder i de nærmest tilgrændende Bygder. Et Savn for Markebygden, der har en Folkemængde af omtrent 1000 Sjæle, vilde afhjælpes ved at de fik en egen Kirke, thi de har nu indtil 2 Miles Reise til sin Sognkirke — Allstadhang —. Siden vi nu taler saameget om Markebygden, vil vi forestælle en liden sandfærdig Historie derfra: Første Paaskedag sidstleden gjorde en stor Hønhøg Besøg paa Gaarden Sjaastad paa den Maade, at de fløi igjennem en Vinduesruude til Storstuen, hvor paa et Bord stod tvende Melkekunker var hensatte! Manden paa Gaarden, der er en udmærket Skytter og har sældet flere Bjørne, indfandt sig strax med sin Rifle, men maatte med denne i Haanden staa og se paa, at Høgen gjorde sig tilgode med hans Melkekunker, saa Kommen og Glasstumperne fløi Bort det rundt, idet han ikke turde affyre sin Bøsse af Frygt for ogsaa at miste Ruderne i Vinduerne paa den modsatte Side af Værelset; han gjorde imidlertid herved falsk Regning, da Fuglen, efter at have mættet sig, ikke gjorde sit Tilbagetog ad samme Veie, som den var kommen, men fløi ud igjennem en Rude paa det Vindu, som Manden netop havde frygtet for at beskadige ved sit Skud. Hermed var Legen tilende for denne Gang, men kort Tid efter fløi Manden en stor Høg i Nærheden af sit Hus, og han faar dermed troste sig baade som Jæger og over at have taget Høen for Tabet af sin Komme og sine Vinduesruuder.

Udlandet.

England. Prinds Albert har ved Trinity-House-Korporationens aarlige Banquet holdt en Taastale, der meddeles af de londoniske Blade, og og hvori han blandt Andet gjorde opmærksom paa

det besynderlige Sammentraf, at Prindsen af Wales om et Par Uger i Dronningens Navn skal indvie den store Bro over St. Laurenceesfoden i Canada, medens hans Broder Prinds Alfred omtrent samtidig lægger Grundstenen til en Havnedæmning i Capstaden altsaa i den modsatte Ende af Verden.

— Dronning Viktoria har i nylig aabnet Skiveskydningen i Wimbledon, som er bleven foranstaltet af „den nationale Skytteforening“ et af de mangfoldige krigeriske Selskaber, der i den senere Tid ere opstaaede i England. Ved denne Leilighed blev flere Takstjels- og Lykønskingsadresser overrakt Hds. Majestæt, som svarede at hun fandt sin Glæde i at opmuntre en Forening, hvis Formaal gik ud paa at tilveiebringe de fornødne Kræfter til Landets Forsvar.

Frankrig. Gjennem Reuters Office meddeles, at Thouvenell har instrueret den franske Gesandt i Konstantinopel om at tilkjendegive Porten, at Frankrig af Menneskelighedssøfelse og i Henhold til den gamle Kapitulation vil søge at blive enig med de andre Stormagter om Midlerne til fremtidig at forebygge Gjentagelsen af slige blodige Optrin som dem i Syrien.

Spanien. Grev Montemolin og hans Broder have erklæret deres Afstaaelse fra alle Fordringer paa den spanske Throne for ugyldige. Prindsen anfører som Grund, at han under sit Ophold Madrid (som Fange) ei kunde raadføre sig med Andet, da han udstødte sin Tronafstaaelse, og at han derfor nu, da han har konsulteret kompetente Jurister, og hans troeste Henerer gjentagne Gange have udtalt deres Misbilligelse af Tronafstaaelsen, tager den tilbage, samt erklærer den i ethvert Punkt for ugyldig og for ikke eksisterende. Denne Tilbagefaldelse er dateret fra Kolu den 15de Juni 1860.

Italien. I Messina ventede man den 24de Juni hvert Dieblil at blive angreben af den sicilianske Armees første Division, som kommanderes af Oberst Turr. Messinas Besætning anstaaes til 25,000 Mand, og Kommandanten, General Clary har erklæret at ville bombardere Staden saasnart Angrebet begynder.

— Garibaldi skal være landet i Neapel med 5000 Mand og Messina blokeres af hans Tropper. De neapolitanske Tropper skulle have faaet Ordre til at rømme Sicilien.

China. Den samlede Styrke af Flaaden som er bestemt til China bestaar af 59 Krigsskibe af forskjellig Størrelse med 490 Stykker Skyts og 7000 Mand Besætning, foruden 2 Bataljoner let Marineinfanteri og et Kompagni Marineartilleri, der tilsammen udgjøre 1800 Mand. Styrken af Armeen der skal operere i Fællesskab med Flaaden, ser man sig endnu ikke istand til at opgive.

Asien. Fra Beyrut meddeles atter den 29de f. M. om et Blodbad paa de Christne i Deril el Kamar i Syrien. Efterat have tvunget de i denne store Landsby boende Christne til at udløvere deres Vaaben blev først en Christne myrdet af en Druser, og da nuhans vaabenløse Troesfæller flygtede til den tyrkiske Guvernør Churchid Paschas Bøllig, blev denne Hovedskudt for Mordseerne. Guvernøren, der

befandt sig i Gasmich, blev underrettet om, hvad der foregik, og da han om Aftenen ankom, var Alt fuldbragt. Han lod Eigene tælle og de udgjorde 1875! Ved hans Ankomst vare Druserne især med at bortføre de skønneste Kvinder, omhugge Træerne i Haverne samt udflyndre og brænde Huse. Guvernøren straffede Jugen, men befalede blot, at man skulde skaffe bort Eigene, for at han kunde sove rolig, uden at plagés af den stemme Lugt. Folk, som undslap, fortælle, at de tyrkiske Tropper deltog i Myrderiet og at Offernes Antal, naar man regnede Kvinder og Børn med, udgjorde 3500; ikke at tale om de bortførte Kvinder og Nonner, der endnu leve i Drusernes Huse, uden at kunne undslippe.

Bevrent er næsten ganske forladt af de Christne, der have taget sin Tilflugt til de paa Rheden ankrede europæiske Fartøier, med hvilke en hel Del ere afreiste til Alexandrien og og Malta.

I Damascus prisede de der igjenvarende Christne sig lykkelige ved at have fundet Beskyttere i Abdeledader og hans Algiere, som omgive og bevogte de Christnes Kvarter. Men disse Algiere, skive de Christne i Damascus, vilde de forlængst være myrdede. Ifølge Efterretning fra Paris skal Abdeledader, for sin vakre Dpforsel, belønnes med en høj Grad i Kredlegionen, og man skal have store Ting isunde med ham i Syrien. Foreløbig sender man ham Vaaben og Munition, som han trænger meget til, for at han med Kraft kan tage sig af den Christne Befolkning.

Muselmændene i Saour, Aere, Caiffa og Jaffa i Syrien trøe med Fiendtligheder.

De fem europæiske Stormagter have indgaaet en Konvention om fælles at optræde til de Christnes Beskyttelse, naaget der efter Sigende er sluttet en Fred imellem Druserne og Maroniterne (et Slags Christne). Tyrkiet vil dog ikke give sit Samtykke til denne Intervention af Frankrig; men dertil vil der neppe blive taget noget Hensyn. Frankrigs Regering har givet Ordre til Indstribning af Tropper i Marseille, Toulon og Algier.

Subskribenter og Subskribent-samlere, som har modtaget "Gaards-regnskab for den norske Bonde af Schröder paa Voll," og ei indsendt Betaling for samme, anmodes om straks at indsende Betalingen under Adresse Bogtrykker Fabritius's Kontor i Christiania.

Lensmandskarl.

Et værnepligtigt Mandskab kan som Lensmandskarl i Hvaløer Thinglag udjense sin Værnepligt naar man derom snarest mulig afhandler det Fornødne med Lensmand Hoff.

Dyrskue.

Foreløbigt bekendtgjøres, at Aftershus Amts Landhusholdningssekskab agter at afholde Dyrskuet for 1860 i Omegnen af Blakker Sund i Lobet af August Maaned. Tid og Sted vil nærmere blive bekendtgjort.

Ægte peruanisk Guano.

Ny Forsyning af Peru Guano i Sække paa omkring 160 Pund er igjen ankommet til Under-tegnede. Prisen er som forhen 3 Spd. 16 $\frac{1}{2}$ pr. 100 Pund.

Christiania den 24de Juli 1860.

Joh. P. Olsen,

Skippergaden No. 4.

En Eiendom i Alger, tæt ved Ororud, Jernbanestation, er tilsalgs. Den er frit for Ddel og Føderaad, antages at indeholde omtrent 150 Maal udmærket god og velbrugt Jord, har gode Huse, Have, Skov til Brænde og Gjerdefang, samt føder 2 Heste og 10 Stkr. Fæ. Salget er overdraget Advokat Birch, Dverlærer Møllers forrige Gaard i Kirkegaden.

Gaarden Nedre Houg i Mittedalen af Skjld 7 Daler 2 Ort 6 Skill. med god Skov, gode Huse og underliggende Halvdel af Nargangs Mølle og Sag er tilsalgs ved Eieren, der bor paa Stedet, eller ved Dverretsagfører Arneberg i Christiania, Bøssemager Gjerstads Gaard, No. 8 i Kirkegd.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, $4\frac{1}{2}$ a 5 Spd.
Rug, 17 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$ a 4 Spd.
Byg, 15 $\frac{1}{2}$ a 17 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$.
Havre 2 Spd. a 11 $\frac{1}{2}$

Udenlandst

Rug østersøst 4 Spd. 24 $\frac{1}{2}$.
Rug dansk 19 $\frac{1}{2}$.
Byg 2radigt 17 $\frac{1}{2}$ a 18 $\frac{1}{2}$ a 18 $\frac{1}{2}$.
Erter $4\frac{1}{2}$ a 5 Spd.
Hvede $6\frac{1}{2}$ Spd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Kjobmd. $5\frac{1}{2}$ Spd. pr. Ld.
Sild, stor Ald. 5 Spd. pr. Ld.
Sild, smaa do. 4 a $4\frac{1}{2}$ Spd. pr. Ld.
Sild, stor Christ. 16 a 17 $\frac{1}{2}$ pr. Ld.
Sild, smaa do. 12 $\frac{1}{2}$ pr. Ld.
Størst 1 Spd. pr. Bog.
Middelsei 3 $\frac{1}{2}$ a 12 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Smaaet 3 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.
Rødstær 8 $\frac{1}{2}$ pr. Bog.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. G. Fabritius.